

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้เป็นบทสรุปการวิจัย ไต่ถ่าวถึง วัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ ตามลำดับดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษางานการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากร

1.1 กลุ่มประชากรของการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 12 โดยการศึกษาข้อมูลจากประชากรที่เป็นผู้บริหารและครู โดยจำแนกโรงเรียนออกเป็น ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก รวม 128 โรงเรียน จำนวนประชากรที่เป็นผู้บริหารและครู รวมทั้งสิ้น 5707 คน โดยแยกเป็นผู้บริหาร จำนวน 1,132 คน และครูจำนวน 4,575 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างประชากร

จากกลุ่มประชากร นำมาหากกลุ่มตัวอย่างประชากร จากการเปิดตาราง Morgan (Robert V. Krejcie and Daryle W. Morgan 1970 : 608) ได้กลุ่มตัวอย่างโรงเรียน 97 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหาร 285 คน และครู 354 คน รวมตัวอย่างประชากรที่ให้ข้อมูลที่เป็นผู้บริหารและครู ในการวิจัยนี้ทั้งสิ้น 639 คน แล้วนำมาเทียบสัดส่วนตามจำนวน และขนาดของโรงเรียนในแต่ละจังหวัด

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งประกอบด้วย แบบตรวจสอบ (Check list) และแบบปลายเปิด (Open-ended) แบบสอบถามที่สร้างขึ้นนี้ เป็นแบบสอบถามที่ถามผู้บริหาร โรงเรียนและครู โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และสภาพของโรงเรียน มีลักษณะตรวจสอบ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับงานการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่ได้ปฏิบัติ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบ (Check list) และแบบปลายเปิด (Open-ended)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับอุปสรรคและปัญหา ในการปฏิบัติงานการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบ (Check list) และแบบปลายเปิด (Open-ended)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม เป็นหนังสือราชการ ออกจากกองการมัธยม กรมสามัญศึกษา ไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น 3 ลักษณะ คือ

- 3.1 นำแบบสอบถามไปส่งและเก็บด้วยตนเอง
- 3.2 นำแบบสอบถามไปส่งด้วยตนเอง และให้ผู้ตอบส่งคืนทางไปรษณีย์
- 3.3 ส่งแบบสอบถามไปให้ผู้ตอบทางไปรษณีย์ และให้ผู้ตอบส่งคืนทาง

ไปรษณีย์

ส่งแบบสอบถามไปจำนวน 639 ฉบับ ได้รับคืนเป็นฉบับที่สมบูรณ์จำนวน 576 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.14

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์ด้วยตนเอง โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ (Percentage)

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ปรากฏผลดังนี้

1.1 เพศ ในโรงเรียนทั้งขนาดใหญ่ และขนาดกลาง ผู้บริหาร และครู ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ส่วนโรงเรียนขนาดเล็ก ผู้บริหารส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ครูส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง เมื่อพิจารณาโดยรวม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย

1.2 อายุ ในโรงเรียนขนาดใหญ่ ทั้งผู้บริหารและครู ส่วนใหญ่มีอายุในช่วง 31-40 ปี โรงเรียนขนาดกลาง ผู้บริหารส่วนใหญ่มีอายุในช่วง 31-40 ปี ครูส่วนใหญ่มีอายุในช่วง 21-30 ปี โรงเรียนขนาดเล็กผู้บริหารส่วนใหญ่มีอายุในช่วงอายุ 31-40 ปี ครูส่วนใหญ่มีอายุในช่วง 21-30 ปี เมื่อพิจารณาโดยรวมผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุในช่วง 31-40 ปี

1.3 อายุราชการ ในโรงเรียนขนาดใหญ่ผู้บริหารส่วนใหญ่มีอายุราชการ 21 ปีขึ้นไป ครูส่วนใหญ่มีอายุราชการในช่วง 5-10 ปี โรงเรียนขนาดกลาง ผู้บริหารส่วนใหญ่มีอายุราชการในช่วง 11-15 ปี ครูส่วนใหญ่มีอายุราชการในช่วง 5-10 ปี ส่วนโรงเรียนขนาดเล็ก ทั้งผู้บริหารและครู ส่วนใหญ่มีอายุราชการในช่วง 5-10 ปี เมื่อพิจารณาโดยรวม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุราชการในช่วง 5-10 ปี

1.4 วุฒិทางการศึกษา ในโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ทั้งผู้บริหารและครูส่วนใหญ่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรี ทั้งนี้โดยส่วนรวมผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรี

ตอนที่ 2 การปฏิบัติงานการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามการรับรู้ของผู้บริหาร ปรากฏผลดังนี้

2.1 งานค้ำการพัฒนาลัทธิศูตร

การสร้างควมเข้าใจเกี่ยวกับ จุดหมาย หลักการ และ โครงสร้างของลัทธิศูตร ทั้งโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ส่วนใหญ่ จัดให้มีการประชุมแนะนำชี้แจง

การปรับแผนการสอน คู่มือครู กิจกรรมการเรียนการสอน ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น ทั้งโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และ ขนาดเล็ก ส่วนใหญ่จัดให้มีการประชุมสัมมนาภายในกลุ่มโรงเรียน

การจัดทำหรือจัดหาเอกสารลัทธิศูตร เช่น คู่มือครูการใช้ ลัทธิศูตร คู่มือครู แผนการสอน ไว้ให้เพียงพอในการศึกษาค้นคว้า ทั้งโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ส่วนใหญ่รับจากหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง

การติดตามและประเมินผลการใช้ลัทธิศูตรในโรงเรียน ทั้งโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ส่วนใหญ่ประเมินผลการปฏิบัติงาน ทางวิชาการภายในหมวดวิชา และที่น้อยที่สุด คือ ร่วมกันศึกษาและวิเคราะห์งานวิชาการ ภายในโรงเรียน

2.2 งานค้ำการจักระบบการเรียนการสอน

การจัดชั้นเรียนและการสร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้ สอดคล้องกับจุดหมายของลัทธิศูตร ทั้งโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ส่วนใหญ่ส่งเสริมให้ครูตกแต่งห้องเรียนให้เหมาะสมกับสภาพการจัการการเรียนการสอน

การกำหนดการสอนและตารางสอนตามลัทธิศูตรในโรงเรียน ขนาดใหญ่ ส่วนใหญ่สนับสนุนให้ครูสำรวจความพร้อมค้ำการเรียนการสอนของตนเอง ส่วน โรงเรียนขนาดกลาง และขนาดเล็ก ส่วนใหญ่เปิดโอกาสให้ครูสอนมีส่วนร่วมในการกำหนด การสอนและตารางสอน

การส่งเสริมการสอนตามแผนการสอน ทั้งโรงเรียนขนาด ใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ส่วนใหญ่ให้มีการตั้งจุดประสงค์การรับรู้ในการสอน และที่น้อยที่สุด คือ การแนะนำให้ครูนำผลการวิจัยมาใช้ในการปรับปรุงประสิทธิภาพ

การสอน

การส่งเสริมให้ใช้วิธีสอนหลาย ๆ วิธี ทั้งโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ส่วนใหญ่ให้ครูในหมวดวิชาเดียวกัน หรือสอนในระดับชั้นเดียวกัน ร่วมมือกันในการสอน และที่น้อยที่สุด คือ จัดให้มีโครงการทดลองวิธีสอนในหมวดวิชาต่าง ๆ

2.3 งานค้ำจุนการบริหารบุคลากร

การปฏิบัติการสอน ทั้งในโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ส่วนใหญ่ส่งเสริมให้ครูศึกษารายละเอียดในการปฏิบัติงานค้ำจุนการสอน และที่น้อยที่สุด การจัดประชุมปฏิบัติการเพื่อทบทวน ความรู้พื้นฐานของครู

การพัฒนาสมรรถภาพค้ำจุนการสอน ในโรงเรียนขนาดใหญ่ และขนาดกลาง ส่วนใหญ่กำหนดโครงการทัศนศึกษา เพื่อเยี่ยมชมและดูการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนอื่น ๆ และที่น้อยที่สุด คือ สร้างกิจกรรมเพื่อกระตุ้นให้ครูมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน ส่วนโรงเรียนขนาดเล็ก ส่วนใหญ่มีการประชุมสัมมนาเกี่ยวกับปัญหาค้ำจุนการสอน เพื่อหาแนวทางแก้ไขร่วมกัน และที่น้อยที่สุด คือ การกำหนดโครงการเชิญวิทยากร หรือผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้แก่ครู

2.4 งานค้ำจุนการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก

การวางแผนการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก ทั้งในโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ส่วนใหญ่ส่งเสริมให้ครูใช้งบประมาณเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างถูกต้องเหมาะสม และที่น้อยที่สุด การให้ความรู้แก่ครูในค้ำจุนการใช้สิ่งอำนวยความสะดวก

การจัดอาคารเรียน อาคารประกอบ และการพัฒนาคุณลักษณะของเครื่องใช้ต่าง ๆ ทั้งในโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ส่วนใหญ่สนับสนุนให้ครูพัฒนาคุณภาพของอาคารเรียน อาคารประกอบ และเครื่องใช้ต่าง ๆ ให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ดียิ่งขึ้น และที่น้อยที่สุด คือ การให้ความรู้แก่ครูในค้ำจุนการใช้และบำรุงรักษาอาคารสถานที่ ตลอดจนเครื่องใช้ต่าง ๆ

2.5 งานค้ำจุนการจักท้าวสตุอุปกรณ

การจักท้าวสตุอุปกรณการสอนที่ตรงตามจุดหมายของหลักสูตร ทั้งในโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ส่วนใหญ่แนะนำให้ครูทำการสำรวจ สภาพและความต้องการการใช้สตุอุปกรณประกอบการสอน และที่น้อยที่สุด คือ จัดประชุม ปฏิบัติการ เพื่อผลิตท้าวสตุอุปกรณการสอนใ้ภายในโรงเรียน

การเก็บรักษาวิสตุอุปกรณการสอน ทั้ง โรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ส่วนใหญ่ให้ความรู้แก่ครูในค้ำจุนการบำรุงรักษาวิสตุอุปกรณ การสอน

การติดตามผลการใช้วิสตุอุปกรณ ทั้ง โรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ส่วนใหญ่ส่งเสริมให้ครูตรวจสอบสภาพของวิสตุอุปกรณเป็น ระยะเวลา ๑

2.6 งานค้ำจุนการฝึกอบรมครูประจำการ

ค้ำจุนการเรียนการสอน ทั้ง โรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ส่วนใหญ่ส่งครูเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับค้ำจุนวิชาการตามที่สถาบันต่าง ๆ จัดขึ้น และที่น้อยที่สุด คือ ให้ครูได้เยี่ยมเยียนและสังเกตการสอนชั้นต่าง ๆ ทั่วกัน ภายในโรงเรียนหรือภายในกลุ่มโรงเรียน

ค้ำจุนการแนะนำข้อมูลข่าวสารทางวิชาการแก่ครู ทั้ง โรงเรียน ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ส่วนใหญ่ส่งครูไปฟังการบรรยาย ทางค้ำจุนวิชาการ สถานทีต่าง ๆ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ และที่น้อยที่สุด คือ จัดสัปดาห์ความก้าวหน้าทาง วิชาการแก่ครู

ค้ำจุนความก้าวหน้าทางวิชาการของครู ทั้ง โรงเรียนขนาด ใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ส่วนใหญ่สนับสนุนและส่งเสริมให้ครูมีโอกาสเลื่อน วิทยฐานะและศึกษาค้อ และที่น้อยที่สุด คือ ส่งเสริมให้ครูทำการวิจัยเชิงปฏิบัติ เพื่อนำ มาปรับปรุงการเรียนการสอน

2.7 งานค้ำจุนการปฐมนิเทศครูใหม่

ค้ำานการปฐมนิเทศครูใหม่ ทั้งโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ส่วนใหญ่แนะนำให้รู้จักกับบุคลากรในโรงเรียน และให้ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับโรงเรียนแก่ครูใหม่ และที่น้อยที่สุด คือ มีการประเมินโครงการปฐมนิเทศครูใหม่

ค้ำานการช่วยเหลือแนะนำเกี่ยวกับการเรียนการสอน ทั้งโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ส่วนใหญ่ให้ความรู้เกี่ยวกับงานวิชาการของโรงเรียน และที่น้อยที่สุด คือ ให้สังเกตการสอนจากครูเก่าที่มีประสบการณ์การสอนที่ดี

2.8 งานค้ำานการจักษุบริการพิเศษแก่ครู

ค้ำานข้อมูลข่าวสาร ในโรงเรียนขนาดใหญ่ ส่วนใหญ่จัดทำทะเบียนประวัติของบุคลากรภายในโรงเรียน และที่น้อยที่สุด คือ ให้มีการแลกเปลี่ยนข่าวสาร และความคิดเห็นทางวิชาการระหว่างครูด้วยกัน ส่วนในโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดเล็ก ส่วนใหญ่จัดทำทะเบียนประวัติของบุคลากรภายในโรงเรียน และที่น้อยที่สุด คือ รวบรวมผลการวิจัยทางการศึกษาเผยแพร่ให้ครูทราบ

ค้ำานนันทนาการและสุขภาพอนามัยของครู ทั้งในโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ส่วนใหญ่โรงเรียนจัดให้มีการทบปะสังสรรค์ และรื่นเริงในบางโอกาส และที่น้อยที่สุด คือ บริการตรวจสุขภาพอนามัยแก่ครูและครอบครัวเป็นประจำทุกปี

2.9 งานค้ำานการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน

การให้บริการชุมชน ทั้งในโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ส่วนใหญ่มีการรายงานผลการเรียนของนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบ และที่น้อยที่สุด คือ การแจ้งข่าวสารและข้อมูลทางการศึกษาให้ชุมชนทราบ

การประสานสัมพันธ์กับชุมชนในเรื่องการเรียนการสอน ทั้งในโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ส่วนใหญ่สนับสนุนให้ครูนำบุคลากรในท้องถิ่นที่มีความสามารถเฉพาะค้ำานมาเป็นวิทยากรในการเรียนการสอน และที่น้อยที่สุด คือ สนับสนุนให้ครูใช้สถานประกอบการในชุมชนเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน

2.10 งานค้ำานการประเมินผลการสอน

การดำเนินการประเมินผลการสอน ทั้งในโรงเรียนขนาด
ใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ส่วนใหญ่ชี้แจงให้ครูเข้าใจวัตถุประสงค์ของการ
ประเมินผลอย่างชัดเจน และที่น้อยที่สุด คือ มีการตั้งคณะกรรมการวิเคราะห์แบบทดสอบ
ที่ใช้ในการวัดผลและประเมินผลการเรียนเสมอ ๆ

การรายงานผลการประเมินให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ ทั้งใน
โรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ส่วนใหญ่มีการรายงานผลการประเมิน
ให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทราบโดยสม่ำเสมอ และที่น้อยที่สุด คือ มีการวิเคราะห์ผลการ
ประเมิน เพื่อนำมาปรับปรุงการเรียนการสอน

ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานการนิเทศการศึกษาในโรงเรียน
มัธยมศึกษา ความการรับรู้ของผู้บริหารและครู ปรากฏผลดังนี้

3.1 งานค้ำจุนการพัฒนาหลักสูตร ทั้งในโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาด
กลาง และขนาดเล็ก ปัญหาและอุปสรรคที่พบมากที่สุด คือ การประชาสัมพันธ์หลักสูตร
ไปยังชุมชน หากใดไม่ถึง ส่วนที่พบน้อยที่สุด คือ มุขฉากรในโรงเรียนไม่ให้ความร่วมมือ
ในการเข้ารับการอบรมประชุม หรือสัมมนา ทางค้ำจุนการพัฒนาหลักสูตร

3.2 งานค้ำจุนการจัดระบบการเรียนการสอน ทั้งในโรงเรียน
ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ปัญหาและอุปสรรคที่พบมากที่สุด คือ ครูบางคนไม่
เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนที่ใช้อยู่ เพราะคิดว่าการสอนของตนดีแล้ว ส่วนที่พบน้อย
ที่สุด คือ ผู้สอนไม่กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ในการสอน

3.3 งานค้ำจุนการบริหารมุขฉากร ในโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาด
กลาง และขนาดเล็ก ปัญหาและอุปสรรคที่พบมากที่สุด คือ ขาดการประชุมสัมมนาเกี่ยวกับ
ปัญหาค้ำจุนสมรรถภาพในการสอน ส่วนในโรงเรียนขนาดเล็ก ปัญหาและอุปสรรคที่พบมาก
ที่สุด คือ บรรรมุขฉากรไม่ตรงกับความต้องการของโรงเรียน

3.4 งานค้ำจุนการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก ทั้งในโรงเรียนขนาด
ใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ปัญหาและอุปสรรคที่พบมากที่สุด คือ ขาดงบประมาณสนับสนุน

3.5 งานค้ำจุนการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ ทั้งในโรงเรียนขนาดใหญ่
ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ปัญหาและอุปสรรคที่พบมากที่สุด คือ ไม่มีสถานที่จัดเก็บรักษา
วัสดุอุปกรณ์อย่างเหมาะสม และขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ในการทำสื่อการเรียนการสอน

3.6 งานด้านการฝึกอบรมครูประจำการ ทั้งในโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ปัญหาและอุปสรรคที่พบมากที่สุด คือ แหล่งวิทยากรที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนมีไม่เพียงพอ ส่วนที่พบน้อยที่สุด คือ โรงเรียนไม่สนับสนุนและส่งเสริมให้ครูมีโอกาสเลื่อนวิทยฐานะและศึกษาต่อ

3.7 งานด้านการปฐมนิเทศครูใหม่ ทั้งในโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ปัญหาและอุปสรรคที่พบมากที่สุด คือ การเพิ่มประสิทธิภาพการสอนแก่ครูใหม่ การให้ข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับโรงเรียนและชุมชนแก่ครูใหม่ไม่เพียงพอ และขาดการส่งเสริมความสัมพันธ์ในการปฏิบัติงานระหว่างครูใหม่และครูเก่า

3.8 งานด้านการจัดบริการพิเศษแก่ครู ทั้งในโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ปัญหาและอุปสรรคที่พบมากที่สุด คือ ขาดงบประมาณสนับสนุน และการบริการค้ำนันทนาการทำได้ไม่เพียงพอ เช่น สถานที่พักผ่อน เล่นกีฬา การพบปะสังสรรค์

3.9 งานด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ทั้งในโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ปัญหาและอุปสรรคที่พบมากที่สุด คือ การประชาสัมพันธ์ค้ำนข่าวสาร ข้อมูลทางวิชาการไปยังชุมชน ทำได้ไม่ทั่วถึง ส่วนที่พบน้อยที่สุด คือ สภาพอาคารสถานที่ไม่เอื้ออำนวยและเพียงพอต่อการให้บริการชุมชน

3.10 งานด้านการประเมินผลการสอน ทั้งในโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ปัญหาและอุปสรรคที่พบมากที่สุด คือ ครูไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการในการประเมินผล และครูไม่เข้าใจวัตถุประสงค์และระเบียบของการวัด และประเมินผลอย่างถูกต้องแท้จริง

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับงานการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ทั้งโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ที่ไ้ปฏิบัติ ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานมีความสอดคล้องกัน โดยมีข้อที่ควรอภิปราย และเสนอแนะตามขอข่ายงานทั้ง 10 ค้ำน ดังต่อไปนี้

1. งานด้านการพัฒนาหลักสูตร

การสร้างควมเข้าใจเกี่ยวกับ จุดหมาย หลักการ และ โครงสร้างของ หลักสูตร แก่บุคลากร จากผลการวิจัย พบว่า ส่วนใหญ่โรงเรียนจัดให้มีการประชุมแนะนำ ชี้แจง ทั้งนี้อาจเนื่องจากการจัดกิจกรรมด้านการประชุมแนะนำชี้แจง เป็นกิจกรรมที่จัด ใ้ได้ง่าย สามารถจัดกระทำไ้กับบุคลากรจำนวนมากใช้เวลาอันน้อย และใช้งบประมาณ น้อยกว่ากิจกรรมด้านอื่น ๆ จึงมีการจัดกันเป็นส่วนใหญ่ ส่วนการส่งบุคลากรเข้ารับการ อบรมมีน้อยที่สุด อาจเนื่องมาจาก การส่งบุคลากรเข้ารับการอบรมนั้นต้องใช้งบประมาณ มาก จึงจัดกระทำกับบุคลากรไ้ไม่ทั่วถึง และจะต้องอาศัยระยะเวลาจึงจะทำให้การ อบรมไ้ผล ถ้าพิจารณาต่อไปจะเห็นว่า การส่งบุคลากรเข้ารับการอบรม งานประจำของ ผู้เข้าอบรมต้องตกเป็นภาระของผู้อื่น นอกจากนี้บางครั้งการกำหนดกิจกรรมในการอบรม บุคลากรที่ปฏิบัติกันอยู่ไม่สามารถทำให้บรรลุจุดมุ่งหมายไ้ โรงเรียนจึงไม่ให้ความสำคัญ กับการส่งบุคลากรเข้ารับการอบรมเท่าที่ควร

การปรับแผนการสอน คู่มือครู กิจกรรมการเรียนการสอน ให้เหมาะสม กับสภาพท้องถิ่น พบว่า ส่วนใหญ่โรงเรียนจัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการภายในโรงเรียน หรือกลุ่มโรงเรียน จากข้อค้นพบที่ แสดงให้เห็นโรงเรียนไ้เห็นความสำคัญของการ ประชุมเชิงปฏิบัติในงานด้านนี้ ทั้งนี้การประชุมเชิงปฏิบัติการ เป็นวิธีการฝึกอบรมระหว่าง ทำงานที่ไ้ดีที่สุดแบบหนึ่ง เป็นวิธีการที่ผู้เข้าประชุมไ้ลงมือปฏิบัติงานแก้ปัญหาค้ด้วยกันเป็น กลุ่มจริง นอกจากนี้เป็นการแก้ปัญหาค้ โดยนำเอากระบวนการหมู่พวกแบบประชาธิปไตย มาใช้ กล่าวคือ การวางแผนและการดำเนินงาน เป็นไปตามความต้องการของส่วนรวม และจัดโดยส่วนรวม (วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ 2528 : 114) ส่วนที่ไ้รับการปฏิบัติ น้อยที่สุด คือ การประยุกต์ผลการวิจัยมาใช้ประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สาเหตุนี้ผู้วิจัยคิดวาค้ อาจเนื่องมาจากโรงเรียนมัธยมศึกษายังขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความ เข้าใจในงานวิจัย จึงไม่ให้ความสำคัญ ในปัจจุบันการวิจัยส่วนมากมักจะทำและ แพร่หลายในระดับอุดมศึกษา ในระดับมัธยมศึกษา ยังขาดความรู้ความเข้าใจ ค้ดังนั้น จึงควรเป็นหน้าที่ของกรมสามัญศึกษาที่ควรจะหาวิธีการที่จะทำให้ผู้บริหารและครูใน โรงเรียนมัธยมศึกษา มีความรู้ ความเข้าใจด้านงานวิจัยและที่สำคัญ คือ สามารถ

ประยุกต์ผลการวิจัยมาใช้พัฒนาการเรียนการสอนได้

การจัดทำหรือจัดหาเอกสารหลักสูตร เช่น คู่มือครู แผนการสอน ฯลฯ ไว้ให้เพียงพอในการศึกษาค้นคว้า ผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่โรงเรียนรับจากหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่า โรงเรียนเป็นผู้ที่จัดทำหลักสูตรโดยตรง จึงเป็นหน้าที่ของโรงเรียนที่จะต้องบริการให้ครูได้ศึกษาและปฏิบัติตามเอกสารหลักสูตรดังกล่าว นับว่าเป็นเรื่องที่สำคัญมาก เพราะจะช่วยให้ครูสอนได้ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ถ้าโรงเรียนไม่เห็นความสำคัญโดยให้ครูสอนอย่างไม่มีจุดหมาย และเข้าใจจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอย่างแท้จริงแล้ว ผลเสียจะเกิดกับนักเรียน นักเรียนจะได้รับความรู้ไม่เท่าเทียมกัน มาตรฐานการศึกษาก็จะต่างกันด้วย

การติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร ผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่โรงเรียนมีการประเมินผลการปฏิบัติงานวิชาการภายในหมวดวิชา ทั้งนี้ย่อมแสดงให้เห็นว่า ปัจจุบันโรงเรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของงานด้านวิชาการ ซึ่งนับว่าเป็นหัวใจของการจัดการศึกษาภายในโรงเรียน จากผลการประเมินผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียน ยังขาดประสิทธิภาพอยู่มาก เรื่องสำคัญที่ควรได้ตระหนักเป็นอย่างมากก็คือ ความคล่องตัวในการประสานงานวิชาการ ขาดการรายงานความก้าวหน้าทางวิชาการให้ครูทราบ ตลอดจนความคล่องตัวในการจัดห้องวิชาการให้เป็นศูนย์การปฏิบัติการด้านวิชาการ (อเนก นิรัญ 2522 : 146) ส่วนที่พบว่า ได้รับการปฏิบัติ น้อยที่สุด คือ ร่วมกันศึกษาและวิเคราะห์งานวิชาการภายในโรงเรียน ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนยังขาดความรู้ ความเข้าใจ ในกระบวนการบริหารงานวิชาการอย่างชัดเจน การศึกษาและวิเคราะห์งานด้านนี้ จึงได้รับการปฏิบัติ น้อย ถ้าพิจารณางานวิชาการทั้งระบบของโรงเรียนแล้ว มีขอบเขตกว้างขวาง ซึ่ง อุตัย มนูญประเสริฐ และชโลมใจ ภิงคารวัฒน์ (2528 : 36-37) ได้สรุปไว้ครอบคลุม ดังนี้

1) หลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องตามเกณฑ์การบริการหลักสูตร

2) การสอน การบริหารการสอน การพัฒนาการเรียนการสอน

- 3) กิจกรรมนักเรียน และการบริหารกิจกรรมนักเรียน
- 4) สื่อการเรียนและห้องสมุด
- 5) การวัดผลและการประเมินผลการศึกษาของเด็ก
- 6) การจัดการนิเทศการศึกษาและพัฒนาวิชาชีพสำหรับครูผู้สอน

ปัญหาและอุปสรรคในงานค้ำจุนการพัฒนาหลักสูตร จากผลการวิจัยที่พบมากที่สุด คือ การประชาสัมพันธ์หลักสูตรของโรงเรียนไปยังชุมชนทำอย่างไรไม่ทั่วถึง อาจเนื่องจากโรงเรียนยังมีความเข้าใจว่า หลักสูตรเป็นเรื่องของทางโรงเรียนที่จะต้องรับผิดชอบแต่เพียงผู้เดียว ซึ่งชุมชนไม่มีความจำเป็นที่จะต้องรู้และเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรก็ได้ ถ้าพิจารณาตามหลักการที่แท้จริงแล้ว ชุมชนมีหน้าที่เป็นผู้ใช้หลักสูตรร่วมกับทางโรงเรียน เพราะหลักสูตรที่แท้จริงจะต้องเป็นมวลประสบการณ์ที่จัดให้นักเรียนทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และคงเป็นที่ยอมรับว่า นักเรียนจะเรียนรู้เฉพาะที่โรงเรียน ย่อมไม่เป็นการเพียงพอ ชุมชนมีส่วนสำคัญต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ดังนั้นการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนมีความรู้ ความเข้าใจ ในหลักสูตร จึงมีความสำคัญที่โรงเรียนพึงปฏิบัติ

2. งานค้ำจุนการจัดระบบการเรียนการสอน

การจัดชั้นเรียนและการสร้างบรรยากาศในห้องเรียน ให้สอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตร จากผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่โรงเรียนส่งเสริมให้ครูจัดกลุ่มนักเรียนตามความถนัดและความสามารถ ย่อมแสดงให้เห็นว่า โรงเรียนมัธยมส่วนใหญ่มีความเข้าใจต่อการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาแล้ว ซึ่งการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาเป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ ทั้งวิชาการ และวิชาชีพที่เหมาะสมกับวัย ความต้องการ ความสนใจ และความถนัด เพื่อให้แต่ละบุคคลเข้าใจ และรู้จักเลือกอาชีพที่เป็นประโยชน์แก่ตนเอง และสังคม (สำนักนายกรัฐมนตรีกี 2520 : 8) ส่วนที่ได้รับการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ การจัดห้องเฉพาะหมวดวิชา ทั้งนี้เนื่องจากการเรียนการสอนในหลักสูตรใหม่ ต้องใช้ห้องปฏิบัติการเฉพาะวิชาและอุปกรณ์มาก โรงเรียนส่วนใหญ่ได้งบประมาณไม่พอเพียง ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ อเนก ธีรวิญญู (2522 : 48) ซึ่งได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคกลาง ได้พบว่า ห้องกิจกรรมเฉพาะวิชา โดยเฉพาะห้องปฏิบัติการทางภาษามิไม่พอเพียง เนื่องจากต้องการใช้งบประมาณสูง

การกำหนดการสอนและการวางสอนตามหลักสูตร จากการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้สอนมีส่วนร่วมในการกำหนดการสอนและการวางสอน และที่พบน้อย คือ ฝ่ายวิชาการดำเนินการทั้งหมด การกำหนดการสอนและการวางสอนนี้ นับว่าเป็นเรื่องสำคัญมากในการจัดการเรียนการสอน เพราะการจัดตารางสอนที่เหมาะสม ย่อมส่งเสริมการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี ซึ่งตามทฤษฎีแล้ว การกำหนดการสอนของ โรงเรียนควรจัดโดยคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยบุคลากรจากหมวดวิชาต่าง ๆ เรื่องนี้ ผู้บริหารควรได้ศึกษาและนำมาปฏิบัติได้จะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนมาก ทำให้ ครูรู้สึกว่าคุณมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนด้วย (เสาวภา เชาว์นัชลากร 2525 : 259)

การส่งเสริมการสอนตามแผนการสอน จากการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่โรงเรียนให้มีการตั้งจุดประสงค์การเรียนรู้ในการสอน ตลอดจนให้มีการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน จากข้อค้นพบนี้ แสดงให้เห็นว่า ในปัจจุบันโรงเรียนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจ การเรียนการสอนตามหลักสูตรใหม่มากขึ้น การที่จะทราบว่าการเรียนรู้ของนักเรียนบรรลุตามจุดประสงค์หรือไม่ จำเป็นต้องมีการตั้งจุดประสงค์ก่อนการสอน ถ้านักเรียนบรรลุจุดประสงค์ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ย่อมแสดงว่าการเรียนการสอนมีสัมฤทธิ์ผล นอกจากนี้การสอนที่ดี ควรจะใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน เพราะสื่อการเรียนการสอน ทำให้นักเรียนเรียนรู้ได้เร็ว เกิดประสบการณ์ตรง ตลอดจนเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ สุวรรณี ศรีคุณ (2527 : 62) ที่พบว่า การเรียนการสอนจะเกิดประสิทธิภาพ จำเป็นต้องอาศัย อุปกรณ์ประกอบการสอน

การส่งเสริมให้ใช้วิธีสอนหลาย ๆ วิธี จากการวิจัย พบว่า ส่วนใหญ่โรงเรียนให้ครูในหมวดวิชาเดียวกัน หรือสอนในระดับชั้นเดียวกันร่วมมือกันในการสอนหาวิธีการที่สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดจนหาวิธีการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา และสภาพแวดล้อม ย่อมแสดงให้เห็นว่า โรงเรียนมีขัณฑ์ถึงความสามารถของวิธีการสอนแบบต่าง ๆ ตามหลักแห่งการเรียนรู้ การที่นักเรียนจะเรียนรู้ได้คึ้นั้น จะต้องอาศัยวิธีการสอนหรือการถ่ายทอดที่เหมาะสมกับเนื้อหาและ

สถานการณ์ การสอนที่ดีและได้ผลควรจะเป็นการร่วมมือของคณะครูร่วมกันศึกษาหาวิธี การสอนที่เหมาะสม ซึ่งผู้บริหาร โรงเรียนอาจส่งเสริมโดยการให้มีการสอนเป็นคณะ แนะนำให้ครูใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ทั้งทางวิทยุ โทรทัศน์ และการ ออมรมในรูปแบบต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดการ เรียนการสอน ซึ่งมหาวิทยาลัยสุโขทัย ชรรมาธิราช มหาวิทยาลัยรามคำแหง และสถาบันการศึกษาหลายแห่งจัดอยู่แล้ว (ประภาส นันท 2528 : 130) ส่วนที่พบว่าได้รับการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ จัดให้มี โครงการทดลองวิธีสอนในหมวดวิชาต่าง ๆ ในเรื่องนี้อาจเนื่องจากครูยังขาดความรู้ ในเรื่องของโครงการ ซึ่งการจะดำเนินการตาม โครงการได้จำเป็นต้องมีความรู้ในเรื่อง ของโครงการตั้งแต่การเขียนโครงการ การดำเนินงานตามโครงการ การประเมิน-โครงการ จึงน่าจะเป็นภาระหน้าที่ของผู้บริหาร และหน่วยงานที่ที่เกี่ยวข้องจะต้องหาวิธี การให้ความรู้แก่บุคลากรในโรงเรียนในเรื่องนี้

ปัญหาและอุปสรรคในงานด้านการจัดระบบการเรียนการสอน จากผล การวิจัยที่พบมากที่สุด คือ ครูบางคนไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนที่ใช้อยู่ เพราะ คิดว่าการสอนของตนก็อยู่แล้ว จากปัญหาที่พบนี้ แสดงให้เห็นว่า ถึงแม้หลักสูตรจะเปลี่ยน มานานพอสมควรแล้วก็ตาม แต่ยังมีครูเป็นจำนวนมากยังมีพฤติกรรมการสอนแบบเก่าอยู่ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูส่วนมากยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และขาดทักษะการนำ หลักสูตร ไปใช้ และครูที่มีอายุค่อนข้างมากเป็นการยากที่จะปรับแนวคิด และทัศนคติให้ ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีต่าง ๆ ได้ทัน (สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดคนบุรี 2527 : 2)

3. งานด้านการบริหารบุคลากร

ด้านการปฏิบัติการสอน จากการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่โรงเรียนส่งเสริม ให้ครูศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านการสอน และที่พบน้อยที่สุด คือ การประชุม ปฏิบัติการเพื่อทบทวนความรู้พื้นฐานของครู จากข้อค้นพบนี้ชี้ให้เห็นว่า จากสภาพปัจจุบัน งานของครูในโรงเรียน ถึงแม้จะมีมากขึ้นหลายด้าน แต่งานสอนก็ยังถือเป็นหลัก ที่ โรงเรียนจะต้องคำนึงถึงความสำคัญ และต้องพยายามหาวิธีการให้ครูได้พัฒนาการสอน ของตนเองให้มีประสิทธิภาพขึ้น อันจะนำมาซึ่งสัมฤทธิ์ผลทางการ เรียนของนักเรียน

วิทยุ สาร (2516 : 16) กล่าวว่า ครูหรือบุคลากรในโรงเรียนแม้จะมีความสามารถดีแค่ไหนเพียงใดก็ตาม แต่เวลาผ่านไปนาน ๆ ความรู้ ความชำนาญย่อมจะลดลง เป็นธรรมดา หรือบางทีการทำงานจำเจ งานที่ซ้ำก็เป็นความเบื่อหน่ายได้เหมือนกัน การให้ครูได้มีโอกาสพบปะสังสรรค์กับบุคลากรในโรงเรียนอื่น เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ การให้การสัมมนา การฝึกอบรม การเชิญวิทยากรมาให้การบรรยาย ตลอดจนการส่งเสริมให้ครูได้ศึกษาต่อ จะทำให้ครูมีกำลังใจในการทำงาน นอกจากนี้การประชุมปฏิบัติการ เพื่อพบทวนความรู้พื้นฐานของครู เป็นสิ่งที่สำคัญเช่นกัน ที่โรงเรียนควรจะหาทางส่งเสริม เพราะนอกจากเป็นการฟื้นฟูความรู้เดิมของครูแล้ว ยังเป็นการพัฒนาตัวครูให้ทันต่อเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงของสังคมปัจจุบันด้วย

การพัฒนาสมรรถภาพด้านการสอน จากการวิจัยพบว่า ส่วนโรงเรียนจัดให้มีโครงการทัศนศึกษาเพื่อเยี่ยมชม และดูการจัดการสอนของโรงเรียนอื่น ๆ ข้อค้นพบนี้แสดงให้เห็นว่า โรงเรียนใ้มองเห็นความสำคัญของการจัดทัศนศึกษา ในเรื่องนี้ จากการวิจัยของ วินัย ทะสติกย์ (2522 : 202) ได้ให้ความเห็นว่า การจัดให้ครูเยี่ยมชมการสอนของโรงเรียนอื่น ๆ จะทำให้ทั้งผู้บริหารและครูมีหูตากว้างไกล มีความคิดใหม่ ๆ ซึ่งจะเป็แนวทางทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ด้วย นอกจากนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ในการจัดทัศนศึกษาเพื่อเยี่ยมชมและดูการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนอื่น ควรจะเป็นการดำเนินงานร่วมกันระหว่างครูกับผู้บริหาร จะได้มีการวางแผนร่วมกัน และควรจะมีการประเมินผล การทัศนศึกษาแต่ละครั้งด้วย และจากการวิจัยพบว่า การสร้างกิจกรรมเพื่อกระตุ้นให้ครูมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน ส่วนใหญ่เมื่อมอบหมายให้ครูปฏิบัติหน้าที่แล้วก็จะปล่อยให้ครูปฏิบัติงานในหน้าที่ตามวิธีของตนเอง ตลอดไป ถ้าเวลานานเข้า ครูก็ย่อมมีความเบื่อหน่ายในการปฏิบัติงาน ดังนั้นการสร้างกิจกรรมที่เป็นการกระตุ้นในการปฏิบัติ จะทำให้ครูมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน ตลอดจนมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติอยู่เสมอ

ปัญหาและอุปสรรคในงานด้านการบริหารงานบุคลากร จากผลการวิจัยที่พบมากที่สุด คือ ขาดการประชุมสัมมนาเกี่ยวกับปัญหาด้านสมรรถภาพในการสอน ในปัญหาข้อนี้ผู้บริหารควรจะเป็นผู้กระตุ้นเตือนหัวหน้าหมวดวิชาให้เป็นผู้ริเริ่ม มีการอภิปราย

ปัญหาการเรียนการสอนในหมวดวิชา จะทำให้ครูทุกคนเข้าใจปัญหาเหมือนกัน และช่วยกันแก้ปัญหาค้าง ๆ ได้ โดยผู้บริหารหรือหัวหน้าหมวดวิชาจะต้องเป็นผู้คอยประสานสัมพันธ์ในการประชุมสัมมนาเกี่ยวกับปัญหาคำนวณสมรรถภาพในการสอน และปัญหาที่พบมากอีก คือ บรรรจุบุคลากรไม่ตรงกับความต้องการของ โรงเรียน ปัญหาในข้อนี้ถ้าพิจารณาแล้วจะเห็นว่า ความจริงไม่ใช่เกิดจากปัญหาการผลิตครูไม่พอ แต่เกิดจากการทุ่มเทงบประมาณทางการศึกษาของประเทศยังน้อย โดยการตั้งอัตรารับครูเข้ารับราชการไม่สมดุลย์กับจำนวนการเพิ่มของนักเรียน (วุฒิ จุลพรหม 2521 : 144)

4. งานด้านการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก

การวางแผนการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก จากการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่โรงเรียนส่งเสริมให้ครูใช้งบประมาณเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างถูกต้องเหมาะสม จากข้อค้นพบนี้ แสดงให้เห็นว่า การจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกมีความเกี่ยวข้องกับงบประมาณเป็นอย่างมาก งบประมาณมีไม่เพียงพอหรือไม่ถูกต้องแล้ว สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในโรงเรียน ก็ย่อมขาดปริมาณและคุณภาพไป ด้วย ดังนั้นการให้ความรู้เรื่องงบประมาณแก่ครู จึงสำคัญเพราะจะช่วยให้ครูรู้จักจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกที่ดี ประหยัด มีประโยชน์ใช้สอยจริง ๆ มิใช่ว่าเป็นสิ่งที่ราคาสูง แต่ประโยชน์ใช้สอยน้อย และที่พบว่าได้รับการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ การให้ความรู้แก่ครู ในด้านการใช้สิ่งอำนวยความสะดวก ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่า อาจเนื่องมาจากโรงเรียนมองข้ามความสำคัญในค่านี้นี้ไป ส่วนใหญ่โรงเรียนจะพยายามจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกให้มีปริมาณพอเพียงต่อการใช้สอยในโรงเรียน แต่ถ้ามีปริมาณพอเพียงแล้ว แต่ผู้ใช้ไม่มีวิธีการใช้และเก็บรักษาที่ถูกหลักวิธี สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ย่อมทรุดโทรมและเสียหายเร็วกว่าเวลาอันควร ซึ่งเมื่อเป็นเช่นนี้ โรงเรียนต้องจัดหาเพิ่มเติมอีกก็จะส่งผลกระทบต่อค่านงบประมาณอีกต่อไป ดังนั้นการให้ความรู้ด้านการใช้สิ่งอำนวยความสะดวกจึงเป็นสิ่งที่โรงเรียนควรตระหนักเป็นอย่างยิ่ง

การจัดอาคารเรียน อาคารประกอบ และการพัฒนาคุณลักษณะของเครื่องใช้ต่าง ๆ ส่วนใหญ่โรงเรียนสนับสนุนให้ครูพัฒนาคุณภาพของอาคารเรียน อาคารประกอบ และเครื่องใช้ต่าง ๆ ให้อยู่ในสภาพที่ใช้การได้คืออยู่เสมอ และที่พบว่าได้รับ

การปฏิบัติน้อย คือ การให้ความรู้ด้านการใช้และบำรุงรักษาอาคารสถานที่ และเครื่องใช้ต่าง ๆ เช่นกัน จากข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับคำกล่าวของ อุทัย บุญประเสริฐ และ ชโลมใจ ภัทการวัฒน์ (2528 : 60) ที่ว่า การบริหารอาคารสถานที่ และบริเวณ โรงเรียน หรือสถานศึกษา โดยหลักการทางการศึกษาแล้ว เป็นไปเพื่อประโยชน์ในการเรียนการสอน และพัฒนาการของเด็กเป็นสำคัญ งานด้านอาคารสถานที่นั้น มีสิ่งที่จะต้องปฏิบัติ จัดทำใ้มากมาย และผู้บริหารควรจะต้องอาศัยบุคลากรอื่น ๆ ช่วยดูแลรับผิดชอบในส่วนต่าง ๆ ซึ่งเห็นได้ชัดเจนว่า บุคลากรเหล่านั้นย่อมต้องการความช่วยเหลือ ต้องการคำแนะนำ สนับสนุน และต้องการการนิเทศ เพื่อจะได้ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย ด้านนี้ให้มีประสิทธิภาพ และตอบสนองวัตถุประสงค์ของการศึกษาโดยตรงได้มากยิ่งขึ้นกว่าที่เป็นอยู่

ปัญหาและอุปสรรคในงานด้านการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก จากผลการวิจัยที่พบมากที่สุด คือ ขาดงบประมาณสนับสนุน จากข้อค้นพบนี้แสดงให้เห็นว่า เรื่องงบประมาณเป็นปัญหามาช้านาน และที่สำคัญ คือ โรงเรียนยังไม่สามารถช่วยเหลือตนเองในเรื่องนี้ได้เท่าที่ควร แม้จะอาศัยเงินบำรุงการศึกษา เพื่อจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก แต่ก็ยังไม่เป็นการเพียงพอกับความต้องการ เพราะเมื่อเทียบอัตราส่วนการเก็บเงินบำรุงการศึกษากับค่าครองชีพ และราคาสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แล้วย่อมเป็นสัดส่วนที่ไม่สมดุลกัน จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่กรมกองเจ้าสังกัดจะต้องหาทางจัดสรรงบประมาณในเรื่องนี้ให้แก่โรงเรียนมากขึ้น ส่วนการที่โรงเรียนจะขอความช่วยเหลือจากชุมชนในเรื่องนี้ จะทำได้ก็แต่ในท้องถิ่นที่มีเศรษฐกิจดี และที่สำคัญผู้บริหารโรงเรียนมักประสบปัญหาเกี่ยวกับคำครหาในเรื่องการใช้จ่ายเงิน และรับสิ่งบริจาควินิจฉัย ซึ่งผู้บริหารระดับ กรม กอง และกระทรวง ควรจะค้นหาทางพิจารณา กำหนดวิธีการและระเบียบต่าง ๆ ของกรม เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการใช้เงินบริจาคให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

5. งานด้านการจัดหาวัสดุอุปกรณ์

การจัดหาวัสดุอุปกรณ์การสอนที่ตรงตามจุดหมายของหลักสูตร จากผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่โรงเรียนแนะนำให้ครูทำการสำรวจสภาพและความต้องการการใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน และแนะนำให้ครูใช้วัสดุในท้องถิ่นมาเป็น

วัสดุอุปกรณ์นั้น จะต้องมีการพิจารณาว่าตรงกับจุดหมายของหลักสูตรหรือไม่ หรืออาจกล่าวได้ว่า วัสดุอุปกรณ์นั้นนำมาใช้ประโยชน์ต่อการเรียนการสอนได้ตรงความมุ่งหมายของหลักสูตรเพียงไร สิ่งจำเป็นที่เป็นพื้นฐานที่สำคัญก็คือ จะต้องมีการสำรวจสภาพและความต้องการการใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างแท้จริง นำมาใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอนอย่างคุ้มค่า เท่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน วัสดุอุปกรณ์การสอนที่มีอยู่ในโรงเรียนส่วนมากมักจะใช้ประโยชน์ไม่คุ้มค่า จนกลายเป็นเครื่องประดับไป ทั้งนี้เพราะก่อนการจัดหาอาคารสำรวจความต้องการการใช้อย่างแท้จริงนั่นเอง นอกจากนี้การแนะนำให้ครูใช้วัสดุในท้องถิ่นมาเป็นวัสดุอุปกรณ์การสอน เป็นสิ่งที่โรงเรียนควรกระทำอย่างยิ่ง เพราะเป็นการช่วยให้การเรียนการสอน เกิดผลดี คุ้มความประหยัด และวัสดุในท้องถิ่นก็เป็นสิ่งที่หาได้ง่าย และจากการวิจัยยังพบว่า มีการประชุมปฏิบัติการเพื่อผลิตวัสดุอุปกรณ์การสอนใช้ภายในโรงเรียนน้อยที่สุด ในประเด็นนี้ผู้วิจัยเห็นว่า การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อผลิตวัสดุอุปกรณ์ในโรงเรียน จำต้องใช้งบประมาณมาก ในการเตรียมวัสดุดิบ ต้องมีการเชิญวิทยากรจากภายนอกมาให้ความรู้ และฝึกทักษะแก่ครู ตลอดจนจะต้องใช้เวลาานพอควรจึงจะทำให้ครูมีทักษะด้านนี้ จากข้อจำกัดทั้งหลายนี้ โรงเรียนส่วนใหญ่จึงมีการส่งเสริมให้มีการปฏิบัติน้อย

การเก็บรักษาวัสดุอุปกรณ์การสอน จากการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่โรงเรียนให้ความรู้แก่ครูในด้านการบำรุงรักษาวัสดุอุปกรณ์การสอน จากข้อค้นพบนี้ก็คงเป็นที่ยอมรับกันแล้วว่า การบำรุงรักษาวัสดุอุปกรณ์การสอน เป็นเรื่องที่สำคัญไม่น้อยไปกว่าการจัดหาและการใช้ เพราะถ้าครูมีความรู้ และสามารถบำรุงรักษาวัสดุอุปกรณ์ได้อย่างถูกต้องวิธีก็จะเป็นการช่วยประหยัดงบประมาณ สามารถใช้ได้ไ้ในเวลายาวนาน จึงได้รับประโยชน์อย่างคุ้มค่า ในประเด็นนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุจินต์ คันเจริญ (2524 : 17) ที่พบว่า ผู้บริหารควรแนะนำให้ครูทราบถึงสื่อการสอนที่มีอยู่ และที่ไ้มาเพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนอย่างคุ้มค่า และที่สำคัญ คือ ต้องให้ความรู้ในด้านการบำรุงรักษาสื่อการสอนด้วย

การติดตามการใช้วัสดุอุปกรณ์การสอน จากการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่โรงเรียนส่งเสริมให้ครูตรวจสอบสภาพของวัสดุอุปกรณ์เป็นระยะ ๆ ในประเด็นนี้

ย่อมแสดงให้เห็นว่า โรงเรียนคำนึงถึงประโยชน์ในการใช้สอยวัสดุอุปกรณ์อย่างคุ้มค่า เพราะการตรวจสอบคุณภาพของวัสดุอุปกรณ์การสอนโดยสม่ำเสมอ จะทำให้มองเห็นสภาพที่เป็นจริง มีความทรุดโทรม หรือชำรุดอย่างไร สามารถทำการซ่อมแซมและปรับปรุง ใ้ใช้สอยได้ อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ตลอดเวลา ซึ่ง ชาญชัย ศรีไสยเพชร (2525 : 119) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารมีหน้าที่ให้คำแนะนำให้ครูใช้สื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา ตลอดจนแนะนำให้ตรวจสอบสภาพ บำรุงรักษาสื่อการเรียน การสอนให้มีสภาพคงทนอยู่เสมอ และจากการวิจัยยังพบว่า การแนะนำให้ครูประเมินผล และรวบรวมปัญหาเกี่ยวกับการใช้วัสดุอุปกรณ์การสอนได้รับการปฏิบัติน้อย ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารและครูยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้วัสดุอุปกรณ์ และไม่คอย คำนึงถึงปัญหาเกี่ยวกับการให้ความรู้ เรื่องใช้วัสดุอุปกรณ์แก่ครู จากการวิจัยของ ชลอ จันทรงกุล (2524 : 119) พบว่า ในการนิเทศด้านการจัดสื่อการเรียนการสอนข้อที่ ผู้บริหารปฏิบัติน้อย คือ การเชิญวิทยากรจากภายนอก มาให้คำแนะนำเรื่อง การสร้าง การใช้ ตลอดจนการเก็บรักษาสื่อการเรียนการสอน ทั้งนี้ครูขาดความรู้ดังกล่าวย่อม ทำให้ครูไม่สามารถประเมินผลในเรื่องของวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนได้

ปัญหาและอุปสรรคในงานด้านการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ จากผลการวิจัย พบว่า ปัญหาที่มีพบมากที่สุด คือ ไม่มีสถานที่จัดเก็บรักษาวัสดุอุปกรณ์อย่างเหมาะสม ใน ประเด็นนี้ผู้วิจัยคิดว่า อาจเนื่องมาจาก โรงเรียนไม่มีสถานที่เหลือเพียงพอ ตามปกติ มักจะมีจำกัดและไม่เพียงพออยู่แล้ว การที่จะมีสถานที่จัดเก็บรักษาวัสดุอุปกรณ์ โดยเฉพาะ จึงเป็นการยากที่จะปฏิบัติได้ ในกรณีนี้อาจแก้ปัญหโดย โรงเรียนจัดสร้างสถานที่โดยเฉพาะ ขึ้นเอง โดยการใช้แรงงานจากบุคลากรในโรงเรียนและนักเรียนหรือขอความร่วมมือ จากผู้ปกครองในท้องถิ่น ในด้านแรงงานและวัสดุก่อสร้าง นอกจากนี้ยังพบปัญหาการ ขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ในการทำสื่อการเรียนการสอน ทั้งนี้เนื่องมาจากปัญหาขาดงบประมาณ สนับสนุนนั่นเอง ในประเด็นนี้อาจลดปัญหาลงได้บ้าง โดยการแสวงหาทรัพยากรในท้องถิ่น โดยการขอความร่วมมือจากสถานประกอบการ หรือภาคเอกชนต่าง ๆ โดยการขอบริจาค วัสดุอุปกรณ์ที่เหลือใช้เพื่อนำมาประยุกต์ทำเป็นสื่อการเรียนการสอน

6. งานด้านการฝึกอบรมครูประจำการ

ด้านการเรียนการสอน จากผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่โรงเรียนส่งครูเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับด้านวิชาการตามที่สถาบันต่าง ๆ จัดขึ้น ทั้งนี้ย่อมแสดงให้เห็นว่า การพัฒนาคุณภาพด้านวิชาการแก่ครู นิยมส่งครูเข้ารับการอบรม ซึ่งการอบรมนี้ช่วยให้ครูได้รับประสบการณ์ตรง มีโอกาสได้พบสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ สามารถเปลี่ยนทัศนคติและค่านิยมที่ผิด ๆ แก่ครูได้ แต่สิ่งที่ควรพิจารณาให้ลึกซึ้งต่อไปในการส่งครูเข้ารับการอบรมก็คือ ต้องเลือกรองบประมาณมาก ผู้บริหารที่เกี่ยวข้องในเรื่องของการฝึกอบรม จึงควรใช้งบประมาณอย่างประหยัด และรัดกุม มีการวางแผน และประสานงานกันเป็นอย่างดีระหว่างหน่วยงานที่ให้การฝึกอบรมและผู้รับผิดชอบในการจัดครูเข้ารับการอบรม อาจจะจัดในลักษณะที่ครูฝ่ายวิชาการของโรงเรียนหรือหัวหน้าหมวดวิชาไปรับการฝึกอบรมแล้วมาถ่ายทอดให้ครูอื่น ๆ ได้ทราบก็ได้ เพื่อเป็นการประหยัดค่าเบี้ยเลี้ยงและพาหนะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งช่วงที่มีการปรับปรุงหลักสูตรอยู่บ่อย ๆ งบประมาณสำหรับใช้ในการฝึกอบรมยังมีปัญหามาก ดังผลการวิจัยของ เสน่ห์ ระหว่างบ้าน (2522 : 92) ได้วิจัยเกี่ยวกับปัญหาในการให้การศึกษาระหว่างประจำการแก่อาจารย์ในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันตก พบว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นมากในการอบรมก็คือ ปัญหาขาดงบประมาณ ส่วนที่พบว่าได้รับการปฏิบัติดีน้อยที่สุด คือ ให้ครูได้เยี่ยมเยียนและสังเกตการสอนชั้นต่าง ๆ ด้วยกันภายในโรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียน ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจาก การสังเกตการสอนเป็นเทคนิคที่ต้องอาศัยทักษะ และความเข้าใจอย่างแท้จริง ซึ่งจะต้องมีการวางแผนก่อน การสังเกตการสอนอย่างรอบคอบ มีการดำเนินการสังเกตอย่างถี่ และจัดประชุมหารือหลังการสังเกตอย่างไต่ผล หากไม่แล้วการใช้วิธีการสังเกตการสอนก็จะได้ผลน้อยหรือไร้ผล

ด้านความก้าวหน้าทางวิชาการแก่ครู ผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่โรงเรียนสนับสนุน และส่งเสริมให้ครูมีโอกาสเลื่อนวิทยฐานะและศึกษาต่อ ข้อค้นพบนี้ย่อมแสดงให้เห็นว่า โรงเรียนเห็นความสำคัญในเรื่องนี้ เพราะการศึกษาต่อเพิ่มเติมเป็นการช่วยพัฒนาความรู้ความสามารถของครูให้สูงขึ้น มีขวัญและกำลังใจดีขึ้น ตลอดจนเป็นการพัฒนาวิชาชีพให้สูงขึ้น แต่สิ่งที่ควรพิจารณาด้วยความรอบคอบก็คือ การให้ครูไปศึกษาต่อ-

แล้วเป็นภาระแก่ครูที่สอนอยู่ในโรงเรียนมากหรือไม่ ถ้าเป็นภาระมากผู้บริหารควรจะได้ชี้แจงให้ครูเข้าใจ และแนะนำให้เรียนในสถานที่ไม่ต้องใช้เวลาเพิ่ม เช่น เรียนตามโครงการฝึกอบรมบุคลากรทางการศึกษา และครูประจำการ หรือเรียนในมหาวิทยาลัย-เปิดก็ได้ ส่วนที่พบว่ามีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ ส่งเสริมให้ครูทำการวิจัยเชิงปฏิบัติ (Action Research) ในประเด็นนี้ผู้วิจัยคิดว่า ถึงแม้ผลของการวิจัยเชิงปฏิบัตินี้ นำมาใช้ประโยชน์ได้มากก็จริง แต่ต้องอาศัย ระยะเวลา งบประมาณ และบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถในการดำเนินการอย่างถูกต้องตามหลักวิธี การที่จะส่งเสริมให้ครูทำการวิจัยเชิงปฏิบัติด้วยตนเองเป็นสิ่งที่ค่อนข้างยากมาก ควรจะเป็นการส่งเสริมหรือแนะนำให้ครูนำผลการวิจัยที่มีผู้วิจัยไว้แล้ว มาใช้ปรับปรุงหรือพัฒนาการเรียนการสอน จะได้ประโยชน์มากกว่า

ปัญหาและอุปสรรคในงานด้านการฝึกอบรมครูประจำการ จากผลการวิจัยที่พบมากที่สุด แหล่งวิทยากรที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนมีไม่เพียงพอ จากข้อค้นพบนี้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การที่โรงเรียนระบุว่าแหล่งวิทยากรที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนมีไม่เพียงพอ นั้น อาจเนื่องมาจากโรงเรียนยังไม่เห็นความสำคัญของแหล่งวิทยากรต่าง ๆ เท่าที่ควร ที่จริงแล้วแหล่งวิทยากรที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนมีมากพอ เพียงแต่ว่าโรงเรียนจะให้ความสำคัญและสนใจหรือไม่ สถานประกอบการต่าง ๆ ในชุมชน ล้วนแต่เป็นแหล่งวิทยากรได้ทั้งสิ้น เพียงแต่ต้องพิจารณาว่าจะใช้สถานทีนั้น ๆ ให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนได้อย่างไร ซึ่งถ้าวิเคราะห์ให้ตรงจุดมุ่งหมาย และพยายามมองให้เกิดประโยชน์ คิดว่าปัญหาเรื่องแหล่งวิทยากรไม่เพียงพอ ไม่น่าจะเป็นปัญหาแก่ทางโรงเรียนได้ ในกรณีนี้อาจจะมีปัญหาอยู่บ้างกับโรงเรียนมัธยมที่อยู่ในแหล่งธุรกิจการค้า แต่ก็น้อยมาก เพราะโรงเรียนมัธยมส่วนใหญ่จะตั้งอยู่ในย่านชุมชนอยู่แล้ว

7. งานด้านปฐมนิเทศครูใหม่

การปฐมนิเทศครูใหม่ จากผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่โรงเรียนแนะนำให้รู้จักกับบุคลากรในโรงเรียน ให้ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับโรงเรียนแก่ครูใหม่ ช่วยเหลือแนะนำเกี่ยวกับการเรียนการสอน โดยให้ความรู้เกี่ยวกับงานวิชาการของโรงเรียน

เพื่อใช้ในการวางแผนการเรียนการสอน จากข้อค้นพบนี้ พิจารณาได้ว่า ส่วนใหญ่ โรงเรียนตระหนักถึงความสำคัญงานค่านี้อยู่แล้ว ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ กฤษณี น้ำเพชร (2521 : 12) โค้ทำการศึกษาเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติในการนิเทศการศึกษาใน โรงเรียนมัธยมศึกษา โดยเห็นว่าการที่จะให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพดีขึ้น ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบที่สำคัญ คือ ครูผู้สอน ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการปฐมนิเทศครูใหม่ เพื่อให้ครูใหม่ได้เข้าถึงสภาพการจัดการเรียนการสอน พร้อมทั้งปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เป็นการช่วยขจัดปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนที่อาจเกิดขึ้นให้ลดน้อยลง ในทำนองเดียวกัน ก่อนมอบหมายงานใหม่ก็ควรจะมีการปฐมนิเทศเพื่อให้ครูทราบถึงลักษณะของงาน ตลอดจนวิธีปฏิบัติก็จะช่วยให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างราบรื่นเรียบร้อย และปราศจากอุปสรรค และผู้วิจัยมีความเห็นเพิ่มเติมว่า การปฐมนิเทศครูใหม่ สิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งอีกประการหนึ่งก็คือ เรื่องขวัญและกำลังใจ ในการเริ่มปฏิบัติงาน ถ้ามีขวัญและกำลังใจดีแล้ว ย่อมเกิดความประทับใจ มีทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติงาน อันจะส่งผลดีต่อการปฏิบัติงานต่อไป

จากการวิจัย โค้พบอีกว่า การประเมินโครงการปฐมนิเทศครูใหม่ได้รับการปฏิบัติดีน้อยที่สุด อาจเนื่องจากการประเมินโครงการยังไม่เป็นที่แพร่หลายใน โรงเรียนมัธยมศึกษามากนัก โรงเรียนจึงไม่ให้ความสำคัญในเรื่องนี้ และการประเมินโครงการของอาศัยหลักวิธี โดยเฉพาะ ผู้ที่จะประเมินโครงการได้จำเป็นต้องมีความรู้ ความสามารถในด้านนี้ ซึ่งปัจจุบัน โรงเรียนมัธยมศึกษายังขาดบุคลากรที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านนี้ ส่วนที่พบว่า มีการปฏิบัติดีน้อยที่สุด อีกประการหนึ่ง คือ การให้ครูใหม่สังเกตการสอนจากครูเก่าที่มีประสบการณ์ที่ดี ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการไม่ได้รับความร่วมมือที่ดีจากครูเก่าก็ได้ การสังเกตที่ดีนั้น จำเป็นต้องใช้ทักษะและความสามารถจึงจะได้ผลดังที่ได้กล่าวมาแล้วในงานค่านการฝึกอบรมครูประจำการ

ปัญหาและอุปสรรคในงานค่านการปฐมนิเทศครูใหม่ จากการวิจัยที่พบมากที่สุด คือ การเพิ่มประสบการณ์การสอนแก่ครูใหม่ การให้ข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียน และชุมชนแก่ครูใหม่ไม่เพียงพอ และขาดการส่งเสริมความสัมพันธ์ในการปฏิบัติงาน ระหว่างครูใหม่และครูเก่า ในปัญหาข้อนี้ ผู้วิจัยเห็นว่า สามารถลดปัญหาได้ โดยการ

จัดหาครูที่เลี้ยงช่วยแนะนำกิจกรรมการเรียนการสอน และข้อมูลต่าง ๆ แก่ครูใหม่ คือ เมื่อมีครูที่ย้ายโอน หรือบรรจุใหม่ ยังไม่สามารถที่จะปฏิบัติงานได้ก็เท่าที่ควร ควรเป็นภาระของผู้บริหาร โรงเรียนจะต้องจัดหาครูคนใดคนหนึ่งคอยช่วยเหลือแนะนำการสอน แก่ครูใหม่ แม้ว่าครูใหม่บางคนจะมีประสบการณ์ทางการสอนมาบ้าง แต่การย้ายมา โรงเรียนใหม่ ยังไม่ทราบพื้นฐานของนักเรียน คณะครู ตลอดจนสภาพทั่ว ๆ ไปของ โรงเรียน เมื่อมีปัญหาจะใคร่สอบถามจากครูที่เลี้ยงได้ งานต่าง ๆ ก็จะสะดวกรวดเร็ว และผิดพลาดน้อย ซึ่งเท่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน มีครูใหม่จำนวนมากเกิดความคับข้องใจ ในเรื่องนี้ โดยเฉพาะค่านข้อมูลต่าง ๆ โรงเรียนจึงควรตระหนักในเรื่องนี้

8. งานคานการจัคบริการพิเศษแก่ครู

คานข้อมูลข่าวสาร จากการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่โรงเรียนทำทะเบียนประวัติของบุคลากรในโรงเรียน และทำคู่มือในการปฏิบัติงาน จากข้อค้นพบนี้เห็นได้ว่าการที่โรงเรียนส่วนใหญ่สนใจทำทะเบียนประวัติของบุคลากร ตลอดจนจัดทำคู่มือในการปฏิบัติงานของครู เป็นสิ่งที่ถูกต้องดีแล้ว เพราะโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่จะมีบุคลากรจำนวนมาก การทำทะเบียนประวัติ จึงมีความสำคัญเป็นการช่วยงานบริหารบุคลากร ในการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับบุคลากร โดยปกติงานนี้ส่วนใหญ่โรงเรียนจะมอบให้ฝ่ายธุรการรับผิดชอบอยู่แล้ว จึงไม่มีปัญหาแต่อย่างใดมากนัก ส่วนที่พบว่าได้รับการปฏิบัติ น้อยก็คือ รวบรวมผลการวิจัยทางการศึกษาเผยแพร่ให้ครู ในประเด็นนี้ได้อธิบายให้เห็น ช่างทันแล้วว่า ปัญหาทางคานการวิจัยนี้ อาจเนื่องมาจากบุคลากรในโรงเรียนมัธยมศึกษา ทั้งผู้บริหารและครู ยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการวิจัย จึงมองไม่เห็นความสำคัญ และที่ผ่านมางานคานการวิจัยยังไม่มีมีการเผยแพร่มากนัก ในการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ดังนั้นการรวบรวมผลการวิจัย และนำมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน จึงมีการปฏิบัติกันน้อย จากเหตุผลดังกล่าวจึงควรจะเป็นหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรม-สามัญศึกษา กรมวิชาการ เป็นผู้ดำเนินการประยุกต์ผลงานวิจัยมาใช้ ทำการรวบรวม เผยแพร่ผลการวิจัยไปยังโรงเรียนมัธยมศึกษา ตลอดจนให้ความรู้คานการใช้ผลการวิจัยด้วย

คานนันทนาการ จากผลการวิจัย พบว่า ส่วนใหญ่โรงเรียนจัดให้มีการ พบปะสังสรรค์และรื่นเริงในบางโอกาส จากข้อค้นพบนี้ก็จะเป็นไปตามความเป็นจริงที่ปกติ

โรงเรียนส่วนใหญ่ได้ปฏิบัติกันอยู่แล้ว เพราะการพบปะสังสรรค์ นอกจากครูจะได้สนุ่ก-สนานรื่นเริงแล้ว ยังก่อให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ เป็นการสร้างมนุษยสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน เปิดโอกาสให้ครูเข้าสังคม และแสดงออกซึ่งความสามารถอีกด้วย ส่วนผลการวิจัยที่พบว่าได้รับการปฏิบัติที่น้อย คือ การบริการตรวจสุขภาพอนามัยแก่ครู และครอบครัวเป็นประจำทุกปี จากข้อค้นพบนี้ ผู้วิจัยคิดว่า ถึงแม้เรื่องสุขภาพอนามัยมีส่วนสำคัญมากต่อการปฏิบัติงานของครู แต่โรงเรียนให้ความสำคัญน้อย ทั้งนี้อาจเนื่องจากโรงเรียนเห็นว่าการปฏิบัติเรื่องสุขภาพอนามัยนั้นทางราชการได้ให้สวัสดิการที่อยู่แล้ว เพราะครูสามารถเบิกค่ารักษาพยาบาลได้ จึงไม่มีการบริการแก่ครูและครอบครัวในโรงเรียน ซึ่งในเรื่องนี้ถ้าทางโรงเรียนจะบริการแก่ครูก็อาจจะทำได้โดยการเชิญแพทย์มาให้บริการตรวจรักษาแก่ครูและครอบครัวในโรงเรียน โดยอาจใช้วันหยุดราชการก็ได้ เพื่อครูไม่ต้องเสียเวลาในวันราชการ และยังเป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายอีกด้วย

ปัญหาและอุปสรรคในงานค้ำบริการพิเศษแก่ครู จากผลการวิจัย ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ขาดงบประมาณสนับสนุน และการบริการนั้นธนาคารทำได้ไม่พอเพียงอย่างไรก็ตาม จากข้อค้นพบนี้ถึงแม้จะขาดงบประมาณสนับสนุนก็ตาม แต่การจ้กบริการพิเศษแก่ครู เป็นหน้าที่ของผู้บริหาร จะต้องพยายามจัดให้มีขึ้น เพื่อเป็นการบำรุงขวัญและกำลังใจให้ครูได้ เมื่อครูมีสวัสดิการดีแล้ว ก็พร้อมที่จะพัฒนาตนเอง จึงเป็นการสร้างแรงจูงใจให้แก่ครู สภาวะปัจจุบันครูมีภาระหน้าที่ทางครอบครัวมากอาจไม่มีเวลาสำหรับพัฒนาตนเอง เพราะเอาเวลาที่เหลือจากการปฏิบัติงานทางราชการไปทำงานอื่นเลี้ยงครอบครัว ฉะนั้นผู้บริหาร โรงเรียนควรจะจัดให้มีสวัสดิการให้เพียงพอกับความค้ต้องการของครู (วิหวัฒน์ นันทะ 2525 : 62)

9. งานค้ำการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน

การให้บริการชุมชน จากผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่โรงเรียนมีการรายงานผลการเรียนของนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบ ทั้งนี้เนื่องจากการรายงานผลการเรียนของนักเรียนไปยังผู้ปกครองเป็นหน้าที่โดยตรงของ โรงเรียนอยู่แล้ว เพราะทำให้ผู้ปกครองทราบถึงพัฒนาการในค้ำต่าง ๆ ของนักเรียนในความปกครองของตน ถึงแม้งานค้ำนี้จะได้รับการปฏิบัติมาก แต่สิ่งที่ควรคำนึงถึงให้รอบคอบ คือ ผู้ปกครอง

เข้าใจในผลการรายงานเกี่ยวกับการเรียนของนักเรียนเพียงใด เพราะยังมีผู้ปกครองอีกจำนวนมาก ยังขาดความรู้ความเข้าใจในระบบการเรียนการสอนตามหลักสูตรใหม่ จึงไม่เข้าใจผลการเรียนที่โรงเรียนรายงานไปให้ ซึ่งในเรื่องนี้ทางโรงเรียนควรมีการประชุมชี้แจงให้ผู้ปกครองครูและเข้าใจก่อนเปิดภาคเรียน เพื่อสร้างความเข้าใจตรงกัน (สงวน สุทธิเลิศอรุณ 2523 : 179)

คํานการประสานสัมพันธ์กับชุมชนในเรื่องการเรียนการสอน จากผลการวิจัย พบว่า ส่วนใหญ่โรงเรียนสนับสนุนให้ครูนำบุคลากรในท้องถิ่นที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะด้านมาเป็นวิทยากรในการเรียนการสอน จากข้อค้นพบนี้แสดงให้เห็นว่า สอดคล้องกับระบบของการจัดการศึกษาคตามแผนการศึกษามัธยมศึกษาปัจจุบัน ที่ต้องให้ความร่วมมือจากทุก ๆ ฝ่าย เพราะการเรียนการสอนไม่จำเป็นจะต้องยึดอยู่เฉพาะที่ตัวครูและโรงเรียนเท่านั้น งานนี้จึงเป็นหน้าที่โดยตรงของโรงเรียนที่จะต้องพิจารณาจัดทำโครงการขึ้นเป็นการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนเป็นอย่างดี และถือได้ว่าชุมชนเป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือในการเรียนการสอน ส่วนข้อค้นพบอีกด้านหนึ่งที่ควรได้รับการพิจารณาอย่างยิ่งก็คือ การสนับสนุนให้ครูใช้สถานประกอบการในชุมชนเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน ซึ่งได้รับการปฏิบัติกันน้อยมาก ถ้าพิจารณาแล้วจะเห็นได้ว่า หลักสูตรปัจจุบันไ้ระบุเรื่องของการใช้สถานประกอบการอย่างชัดเจน แต่ยังมีปฏิบัติกันน้อย อาจเนื่องมาจาก โรงเรียนยังมองไม่เห็นความสำคัญ และคิดว่าถ้าให้นักเรียนเรียนรู้ในโรงเรียน และสอบผ่านจุดประสงค์ ก็น่าจะเป็นการเพียงพอแล้ว ประกอบกับการใช้สถานประกอบการในชุมชน โรงเรียนอาจจะมีภาระมากขึ้น เช่น ต้องมีครูรับผิดชอบดูแล ตลอดจนปัญหาเรื่องระเบียบวินัย ความประพฤติของนักเรียนอาจจะมีเพิ่มขึ้น ในทางปฏิบัติถ้าโรงเรียนเอาจริงจังก็สามารถทำได้ โดยอาจจะมีภาระเพิ่มขึ้นบ้าง แต่ผลก็คือ เด็กจะเรียนรู้ได้มากขึ้น เพราะสถานประกอบการเป็นแหล่งวิทยาการที่เพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์แก่เด็ก เพื่อความเข้าใจ ความรักในความภูมิใจในท้องถิ่น ครอบคลุมในเรื่องการเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน และการสนับสนุนโรงเรียนคํานการเรียนการสอน คํานความช่วยเหลือ ความร่วมมือ และการให้การสนับสนุนคํานทรัพยากร (อุทัย บุญประเสริฐ และชโลมใจ กิงคารวัฒน์ 2528 : 65-66)

ปัญหาและอุปสรรคในงานด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน จากการวิจัยที่พบมากที่สุด คือ การประสานสัมพันธ์กับชาวสารขัณูทางวิชาการไปยังชุมชน ทำได้ไม่ทั่วถึง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากส่วนใหญ่โรงเรียนจะให้ความสำคัญของงานด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนน้อย ส่วนใหญ่จะมุ่งงานด้านอาคารสถานที่ งานธุรการ แต่งานสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ในเรื่องการประสานสัมพันธ์มีความสำคัญเช่นกัน เพราะงานด้านนี้เป็นงานที่ช่วยให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างบุคลากรในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียน ซึ่งการประสานสัมพันธ์เป็นเรื่องของการติดต่อสื่อสาร รายงาน ความเคลื่อนไหวต่าง ๆ เกี่ยวกับข้อมูลต่าง ๆ ให้บุคลากรทุกฝ่ายเข้าใจซึ่งกันและกัน ป้องกันความเข้าใจผิด ความคลางแคลงใจซึ่งกันและกัน และที่สำคัญทำให้บุคคลภายนอกมีความเข้าใจ และทัศนคติที่ดีต่อโรงเรียนด้วย

10. งานด้านการประเมินผลการสอน

การดำเนินการประเมินผลการสอน จากการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่โรงเรียนชี้แจงให้ครูเข้าใจวัตถุประสงค์ของการประเมินอย่างชัดเจน จากข้อค้นพบนี้ โรงเรียนได้ปฏิบัติเป็นการถูกต้องแล้ว เพราะการวัดผลและประเมินผลเป็นงานที่ต้องสร้างความรู้ความเข้าใจเป็นประการสำคัญ การที่จะทราบถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การสอน ข้อบกพร่องและจุดอ่อนในการเรียนการสอน ต้องอาศัยงานด้านนี้เป็นหลัก ในระบบการวัดผลแบบหน่วยกิต ครูเป็นผู้ให้คะแนนแก่นักเรียน รวมทั้งให้คะแนนพฤติกรรมด้วย ถ้าครูไม่เข้าใจบทบาทและความสำคัญของตน ต่างคนต่างปฏิบัติตามใจชอบ ไม่มีหลักเกณฑ์ การวัดผลและประเมินผลจะไม่บังเกิดผลตามความมุ่งหมาย หากความยุติธรรม ดังนั้นการชี้แจงให้ครูเข้าใจวัตถุประสงค์และวิธีการปฏิบัติที่ถูกต้อง จึงเป็นสิ่งสำคัญมาก ส่วนการรายงานผลการประเมินให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ พบว่า ส่วนใหญ่โรงเรียนรายงานผลการประเมินให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทราบ โดยสม่ำเสมอ จากข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับข้อค้นพบในงานด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ที่เป็นหน้าที่ของโรงเรียนที่จะต้องปฏิบัติ จึงได้รับการปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่

ส่วนที่พบว่า ใ้รับการปฏิบัติน้อยก็คือ การตั้งคณะกรรมการวิเคราะห์แบบทดสอบที่ใช้ในการวัดผลและประเมินผลการเรียนเสมอ ๆ ตลอดจนการวิเคราะห์-

ผลการประเมิน เพื่อนำมาปรับปรุงการเรียนการสอน จากข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับข้อค้นพบของ ชลอ จันทรกุล (2524 : 119) ที่ทำการวิจัยถึงบทบาทการนิเทศการศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดศรีสะเกษ พบว่า บทบาทการนิเทศการประเมินผลผู้บริหารปฏิบัติน้อยในเรื่อง การจัดให้มีคณะกรรมการสร้างและวิเคราะห์แบบทดสอบที่ใช้ในการวัดผลการเรียน ทั้งนี้เพราะว่าขาดแคลนบุคลากร ภาครัฐ ข้าราชการ และผู้บริหาร อาจจะไม่เห็นความจำเป็นที่จะต้องทำ ทั้งนี้เพราะส่วนมากในการออกข้อสอบวัดผลประเมินผลจะกระทำกันทุกปี โดยกลุ่มโรงเรียนร่วมมือกันออกแบบทดสอบ และเมื่อเสร็จสิ้นการสอบก็มีให้นำมาวิเคราะห์ ดังนั้นแนวทางแก้ไขอาจทำได้โดยจัดให้มีคณะกรรมการสร้างและวิเคราะห์แบบทดสอบขึ้นในกลุ่มโรงเรียน

ปัญหาและอุปสรรคในงานด้านการประเมินผลการสอนที่พบมากที่สุด คือ ครูไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการในการประเมินผล และครูไม่เข้าใจวัตถุประสงค์และระเบียบของการวัดและประเมินผลอย่างถูกต้องแท้จริง จากข้อค้นพบนี้ แสดงให้เห็นว่า โรงเรียนส่วนใหญ่จะปฏิบัติตามวิธีการ ที่ทางกรมวิชาการได้กำหนดไว้ ครูเกิดความเคยชินตามวิธีการที่กำหนดไว้ การที่จะให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดการประเมินผลนั้นตามหลักการแล้วเป็นสิ่งที่ถูกต้อง แต่ปฏิบัติตามหลักการไม่ได้ ส่วนครูไม่เข้าใจวัตถุประสงค์และระเบียบของการวัดและประเมินผลอย่างถูกต้อง ผู้วิจัยมีความเห็นว่า อาจเนื่องมาจากครูบางคนเกิดความเคยชินกับระบบการวัดผลและประเมินผลแบบเก่า โดยเฉพาะครูที่มีอายุมาก และสอนมานาน การเปลี่ยนแปลงความคิดและทัศนคติย่อมทำได้ยากและระเบียบวิธีการวัดผลตามหลักสูตรของมัธยมปัจจุบันมักจะมีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขอยู่ตลอดเวลา บางครั้งครูปรับตัวไม่ทัน แนวทางแก้ไขในเรื่องนี้เป็นหน้าที่ของทางโรงเรียนหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบ ต้องมีการประชุมชี้แจงเป็นระยะ ๆ หรืออาจหาวิธีการต่าง ๆ ที่คอยกระตุ้นครูให้ปรับตัว และหันต่อวิธีการวัดและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

โรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นโรงเรียนที่ผลิตกำลังคนระดับกลางให้ออกมาเป็นกำลังสำคัญของประเทศ และเตรียมคนเพื่อที่จะก้าวไปเป็นกำลังคนระดับสูง อันเป็น

กำลังสำคัญยิ่งในการพัฒนาประเทศต่อไป ความสำคัญของการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ย่อมขึ้นอยู่กับคุณภาพและประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูเป็นสำคัญ อย่างไรก็ตามถึงแม้เป็นที่ทราบอยู่แล้วว่า การนิเทศการศึกษาในโรงเรียนมีเป้าหมายที่จะช่วยพัฒนาให้นักเรียนได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพ แต่การทำให้นักเรียนซึ่งเป็นผลของการศึกษามีคุณภาพนั้น การนิเทศการศึกษาจะต้องดำเนินการโดยผ่าน "ตัวกลาง" คือ ครูในโรงเรียน ไม่ใช่ดำเนินการกับนักเรียนโดยตรง การที่กล่าวว่า การนิเทศการศึกษาก็คือ เป็นการกระทำเพื่อให้ครูได้พัฒนาความรู้ ความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติงานการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลต่อคุณภาพในการเรียน จากผลการวิจัยนี้ได้ศึกษางานการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยใช้กรอบความคิดในงานการนิเทศการศึกษาของ เบน เอ็ม แฮร์ริส (Ben M. Harris) นั้น ใ้พบว่า งานการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา มีการปฏิบัติยังไม่ครบถ้วนในแต่ละด้าน และยังมีปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานการนิเทศการศึกษายูบบ้างบางประการ ดังนั้นควรที่ทุกฝ่ายต้องร่วมมือกันดำเนินการปรับปรุง และพัฒนางานการนิเทศการศึกษาให้ประสบความสำเร็จต่อไป

จากผลการวิจัยนี้มีข้อเสนอแนะการนำไปใช้ดังนี้

1. ก่อนที่จะมีการดำเนินงานการนิเทศการศึกษาในโรงเรียน การสร้างความรู้ ความเข้าใจ เป็นสิ่งสำคัญที่สุด
2. ผู้บริหารควรเป็นผู้ริเริ่ม สนับสนุน และเสริมกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานด้านการนิเทศการศึกษาอย่างแท้จริง และสม่ำเสมอ
3. เขตการศึกษาและกรมสามัญศึกษา ควรจะมีหน้าที่รวบรวมผลการวิจัยเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีผู้วิจัยไว้มากพอควร ให้โรงเรียนมัธยมศึกษาได้ทราบถึงสภาพการนิเทศในโรงเรียน ตลอดจนปัญหาและอุปสรรค เพื่อที่โรงเรียนจะได้มีแนวทางในการปฏิบัติงานการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนอย่างถูกต้อง
4. งานด้านการพัฒนาหลักสูตร โรงเรียนควรส่งบุคลากรเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรให้มากขึ้น ประยุกต์ผลงานวิจัยมาใช้ประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ส่งเสริมการศึกษาและวิเคราะห์งานวิชาการภายในโรงเรียน ปรับปรุงงานประชาสัมพันธ์หลักสูตรของ โรงเรียน

5. งานด้านการจัดระบบการเรียนการสอน โรงเรียนควรมีการจัดห้องกิจกรรมเฉพาะหมวดวิชา จัดให้มีโครงการทดลองวิธีสอนในหมวดวิชาต่าง ๆ
6. งานด้านการบริหารบุคลากร โรงเรียนควรมีการจัดให้มีการประชุมปฏิบัติการเพื่อทบทวนความรู้พื้นฐานของครู สร้างกิจกรรมเพื่อกระตุ้นให้ครูมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน จัดสัมมนาเกี่ยวกับปัญหาความสัมพันธ์ภาพในการสอน
7. งานด้านการฝึกอบรมครูประจำการ โรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูได้เยี่ยมเยียน และสังเกตการสอนชั้นต่าง ๆ ด้วยกันในโรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียน จัดสัปดาห์ความก้าวหน้าทางวิชาการแก่ครู บริการข่าวสารทางวิชาการแก่ครูให้เพียงพอ
8. งานด้านการปฐมนิเทศครูใหม่ โรงเรียนควรมีการประเมินโครงการปฐมนิเทศครูใหม่ ส่งเสริมให้ครูใหม่มีการสังเกตการสอนจากครูเก่าที่มีประสบการณ์การสอน ตลอดจนหาวิธีการเพิ่มประสิทธิภาพการสอนแก่ครูใหม่ สนับสนุนค่านันทนาการให้มากขึ้น
9. งานด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน โรงเรียนควรปรับปรุงงานประชาสัมพันธ์ด้าน ข่าวสาร และข้อมูลทางการศึกษาให้ชุมชนทราบให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และควรสนับสนุนให้ครูใช้สถานประกอบการในชุมชนในการเรียนการสอนให้มากขึ้น
10. งานด้านการประเมินผลการสอน โรงเรียนควรมีคณะกรรมการวิเคราะห์แบบทดสอบที่ใช้ในการวัดผลและประเมินผลการเรียน ส่งเสริมให้ครูนำผลการประเมินมาปรับปรุงการเรียนการสอน ชี้แจงให้ครูเข้าใจในวัตถุประสงค์ และระเบียบของการวัดและประเมินผลอย่างถูกต้อง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

1. ควรจะไ้มีการศึกษาทำนองเดียวกันนี้ในเขตการศึกษาอื่น ๆ เพื่อเปรียบเทียบผลที่ได้รับ อันพอจะก่อให้เกิดเป็นข้อมูลปรับปรุงส่งเสริมการนิเทศในโรงเรียนมัธยมต่อไป
2. ควรจะไ้มีการศึกษางานการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนทุกระดับการศึกษา

3. ควรจะได้มีการศึกษาเพื่อค้นหากิจกรรมการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนที่เหมาะสม และสอดคล้องกับลักษณะงานการนิเทศการศึกษาในโรงเรียน
4. ควรจะได้มีการศึกษาเพื่อหารูปแบบการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่สามารถทำให้บังเกิดผลสูงสุดในการนิเทศการศึกษาในโรงเรียน
5. ควรจะได้มีการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับการปฏิบัติงานการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย